

KODI I ETIKËS DHEDEONTOLOGJISË FARMACEUTIKE

Kreu i Parë

PARIME KRYESORE

Neni 1 Përcaktimi

Deontologia farmaceutike ëshë një bashkësi parimesh dhe rregullash profesionale farmaceutike dhe mjekësore,te cilat duhet te zbatohen nga te gjithë farmacistet qe ushtrojne profesionin,ne Republiken e Shqiperise.Farmacistët janë të detyruar të njohin parimet dhe rregullat, që përmbahen në këtë Kod.

Neni 2 Njohja e Urdhrit të Farmacistëve

Farmacisti duhet të njohë Urdhrin e Farmacistëve si një ent publik, i cili përfaqëson interesat e përbashkëta profesionale të farmacistëve dhe rregullon marrëdhëniet midis tyre në funksion të profesionit dhe shërbimit ndaj publikut.

Neni 3 Njohja e Kodit Deontologjik dhe Betimi i farmacistit

Çdo farmacist, kur regjistrohet në Urdhrin e Farmacistëve, duhet të njohë dhe te zbatoje kodin deontologjik farmaceutik,te beje betimin betimin e Hippokratit, duke u zotuar se do t'i zbatojë këto me përpikmëri,perkushtim paanesi dhe ndershmeri profesionin e farmacistit.Farmacisti me vullnet te lire ben kerkesen per rregjistrimin e tij ne Urdherin e Farmacistit.

Neni 4 Njohja e ligjit te Urdhrit dhe legjislacionit farmaceutik

Farmacisti duhet te njohë Ligjin e Urdhrit dhe legjislacionin farmaceutik ne fuqi duke u zotuar se do ta zbatoje ate me perpikmeri dhe do te kontribuojë ne persosjen e tij.

Neni 5 Detyrat dhe misioni i Farmacistit

Per te ushtruar me dinjitet misionin e tij ne sherbim te komunitetit,farmacisti duhet:
Të zotërojë aftësi teorike dhe praktike profesionale, gjithnjë në rritje, për t'i vënë në shërbim të pacientit.

Të veprojë me pavarësi dhe ndërgjegje profesionale të plotë, në përputhje me principet etike, duke pasur si qellim kryesor mireqenijene te semurit dhe komunitetit.

Të Njohë dhe te bashkepunoje me komunitetin per nevojat shendetesore dhe sociale dhe te ndihmoje ne realizimin e tyre.

Të ketë një sjellje etike dhe profesionale në përputhje të plotë me detyrën e tij si punonjës i kualifikuar i mjekësisë dhe si përgjegjës i drejtpërdrejtë për shëndetin e njerëzve.

Farmacisti duhet ta ushtroje detyren e tij me dinjiteti gjate ashtu edhe pas kohes se punes.Shkeljet ose mangësitë gjatë ushtrimit të profesionit te cilat njollosin figuren e farmacistit jane4 te denueshme

Farmacisti ka për detyrë te perditesoje njohurite e tije per te ruajtur nje nivel te larte koopetence profsionale gjate ushtrimit te profesionit.

Ai ka për detyrë të marrë pjesë në proceset e edukimit te vazhdueshemprofsonal të organizuara ose të nxitura nga Urdhri i Farmacistëve,në bashkëpunim me Fakultetin e Farmacisë,QKEVdhe me institucionet shtetërore,si dhe në iniciativat e parashikuara nga aktet normativepërkatëse për të marrë, në rastet e parashikuara,akreditimet dhe çertifikimet.

Farmacistit i ndalohet mbajtja dhe dhënia, pa autorizimin përkatës të Ministrisë së Shëndetësisë, e lëndëve narkotike dhe psikotrope, natyrore, gjysmësinetike apo sintetike të këtij grupi, që përfshihen në listën e Organizatës së Kombeve të Bashkuara për kontrollin e drogave.

Neni 6

Shërbimi farmaceutik

Farmacisti duhet të ofrojë shërbim të njëjtë për të gjithë, pa dallim moshe, seksi, race, kombësie, feje, pikëpamjeje politike, gjendjeje ekonomike, pozitë shoqërore etj., duke respektuar në të njëjtën kohë të drejtat e njeriut dhe dinjitetin e çdo individi. Në rast lufte apo katastrofash ai duhet të angazhohet menjëherë për të ofruar ndihmën e tij, duke u vënë në dispozicion të autoriteteve kompetente.

Neni 7

Prania e drejtuesit teknik ne farmaci

Prania e drejtuesit teknik ne farmaci eshte e detyrueshme. Dhenja e sherbimit farmaceutik ne raste te largimit te perkoheshemmund te jepet nga nje farmacist tjetër i punesuar ne kete farmaci i cili duhet te plotesoje kushtet e percaktuara me ligj ne lidhje me pervojen,provimin profesional dhe kushte te tjera te percaktuara me akte normative te UFSH.

Farmacisti nuk duhet ne asnje rast te lejoje qe te punojne ne farmaci persona te tjere qe nuk jane farmacistë.

Neni 8

Respektimi i traditës dhe sjellja etike

Farmacisti duhet të bëjë gjithçka që ka në dorë për të respektuar dhe mbrojtur traditat më të vyera të profesionit, duke zbatuar një standart të lartë profesional dhe një sjellje etike shembullore ndaj të sëmurit, familjarëve dhe ndaj çdo personi tjetër që i kërkon ndihmë.

Neni 9
Kufizime të aktivitetit profesional

Farmacisti në asnjë rast nuk duhet të përfitojë nga kushtet që i krijon profesioni. Ai nuk duhet të përdorë mundësitë që i jep vendi i punës për qëllime përfitimi personal moral dhe material.

Neni 10
Ndihma në raste urgjente

Farmacisti nuk duhet të shmangë dhënien e ndihmës urgjente për çdo njeri që ka nevojë, duke kërkuar njëkohësisht edhe asistencën e specializuar mjekësore.

Neni 11
Marrëdhëniet me kolegët dhe personelin

Gjatë punës së tij, farmacisti duhet të bëjë kujdes për të ruajtur emrin e mirë të profesionit dhe të ketë marrëdhënie të mira me kolegët dhe personelin tjetër mjekësor. Kundërshtitë dhe mosmarrëveshjet midis kolegëve duhet të zgjidhen nëpërmjet ballafaqimeve të drejtpërdrejta dhe, në rast moszgjidhjeje, duhet t'u nënshtrohen vlerësimit të Urdhrit profesional.

Neni 12
Detyrimet profesionale

Farmacisti ka për detyrë të njihetme të rejtat e shkencës, duke u njohur me literaturën bashkekohore vendase dhe të huaj si dhe pjesëmarrjen në veprimtaritë kualifikuese për përditësimin e njohurive profesionale të tij. Ai duhet të ndihmojë publikun dhe për të kuptuar çështjet shëndetësore dhe të ndihmojë në edukimin dhe aftësimin e farmacistëve të tjerë.

Kreu i Dytë

DETYRAT E FARMACISTIT NDAJ TË SËMURIT

Neni 113
Marrëdhëniet me të sëmurin

Farmacisti duhet të kujdeset për ruajtjen e mirëqënies së të sëmurit dhe të interesave shëndetësore të tij. Marrëdhëniet midis tyre duhet të mbështeten në mirëbesimin e ndërsjellë.

MARRËDHËNIET ME QYTETARËT

Neni 14

Farmacistit i ndalohet të kufizojë ose ndalojë të drejtën e qytetarit për zgjedhje të lirë të farmacistit ose farmacistit. Farmacisti vepron në përputhje me njohuritë shkencore, duke

respektuar plotësisht ligjin në çdo veprim profesional, duke e orientuar shërbimin e tij drejtë dhenjes së barnave të sigurta dhe dhenjes së këshillave dhe informacionit. Ai duhet të ofrojë gadishmerinë për të dhënë ndihmën e lejuar nga ligji për çdo person që është në nevojë

Neni 15

Vënia në dispozicion të pacientit e të gjitha të dhënave dhe sqarimeve që kanë të bëjnë me ruajtjen, përmbajtjen, veprimin terapeutik, përdorimin, mënyrat dhe kohët e marrjes së barnave, kundërrindikacionet, veprimet anësore dhe papajtueshmërinë e barnave të dhëna, është detyrim profesional për farmacistin. Ai duhet të japë edhe këshilla e udhëzime higjienike, sanitare dhe dietike plotësuese në mbështetje të përsosjes dhe përshtatshmërisë së terapisë, duke pasur si qëllim rimëkëmbjen dhe ruajtjen e gjendjes shëndetësore të të sëmurit.

Ndërhyrjet këshillimore që shoqërojnë dhënien e barit duhet të kryhen duke ruajtur individualitetin e të sëmurit.

Farmacisti merr pjesë në përshtatshmërinë e terapisë nëpërmjet një shërbimi të përpiktë farmakovigjilence.

Farmacisti nxit dhe merr pjesë në fushatat e parandalimit të sëmundjeve dhe edukimit shëndetësor.

Neni 16

Kompetenca profesionale

Farmacisti duhet t'i garantojë të sëmurit përkushtim dhe aftësi profesionale.

Ai duhet të kryejë punën e tij pa mangësi profesionale dhe etike, në bashkëpunim të hapur me të sëmurin. Shkeljet në këtë drejtim, në vartësi të shkallës së rëndësisë ndëshkohen, sipas dispozitave në fuqi.

Neni 17

Dhënia e barnave pa recetë

Farmacisti duhet topropozojë të semurevedhe të japë pa recetë vetëm barna të nevojshme dhe që janë në pajtim me listat e miratuara nga Ministria e Shëndetësisë.

Neni 18

Ruajtja e sekretit

Të dhënat që farmacisti mëson gjatë kryerjes së detyrës, vlerësohen si të fshehta profesionale. Me dëshirën e të sëmurit ai është i detyruar të mbajë të fshehtë edhe ndaj familjarëve e personave të tjerë edhe pas vdekjes së të sëmurit. Shkelja e këtij parimi behet vetëm në rastet kur moskallëzimi i një të fshehte të tillë mund të perkeqësonte shëndetin e të sëmurit dhe komunitetit si dhe në rastet e kerkuara nga organet gjyqësore.

Neni 19

Vazhdimësia e shërbimit

Kur farmacisti punon vetëm dhe me kohe të plote dhe që do të mungojë për një periudhë të caktuar, ai është i detyruar të sigurojë vazhdimësinë e shërbimit, duke vendosur dukshëm, jashtë farmacisë, një shënim me adresat e farmacive më të afërta.

Neni 20

Dokumentimi i punës

Farmacisti ruan dhe mirëmban, për atë që sa e detyron ligji, gjithë dokumentacionin e veprimtarisë së tij. Çdo abuzim, mashtrim apo falsifikim, me apo pa qëllim, dënohet me ligj.

Neni 21

Ankesat e të sëmurëve

Në qoftë se të sëmurët kanë ankesa lidhur me kujdesin apo për barnat e dhëna duhet t'u jepet një përgjigje e menjëherëshme dhe e përshtatshme. Në raste të veçanta, për këtë qëllim, farmacisti mund dhe duhet të këshillohet me mjekun për të respektuar gjithmonë marrëdhëniet etike, sipas këtij Kodi.

Kreu i Tretë

MARRËDHËNIET ME KOLEGËT DHE ME PUNONJËSIT E TJERË TË SHËNDETËSISË

Neni 22

Respekti reciprok

Marrëdhëniet midis kolegëve duhet të bazohen në parimet e respektit reciprok. Farmacisti duhet të sillet ndaj kolegëve të tij me ndershmëri, ashtu si ai do të dëshironte që ata të sillleshin ndaj tij. Farmacisti nuk duhet të përgojë kolegët e tij dhe të bëjë që i sëmuri të dyshojë për njohuritë dhe aftësitë e tyre.

Gjatë ushtrimit të profesionit të tij dhe në interes të pacientit, farmacisti duhet t'i përmbahet parimeve të respektit ndërmjet tyre, të detyrave dhe të të drejtave profesionale të veçanta, në marrëdhënie me punonjësit e tjerë të shëndetësisë.

Farmacisti vë në dijeni kolegët me rezultatet e punës së tij tekniko-shkencore sidhe duhet të nxisë takimet e punonjësve të tjerë të shëndetësisë me qëllim shkëmbimin e njohurive dhe të dhënave shkencore të kohës.

Farmacisti, në rastet kur ka vërejtje në lidhje me një recetë, duhet t'i drejtohet mjekut që e ka lëshuar atë.

Farmacisti nuk mund të bëjë asnjë lloj publiciteti me qëllim përfitimi për punonjësit e tjerë të shëndetësisë dhe strukturave të tyre përkatëse.

Farmacisti nuk mund të pranojë dhe as të nxisë shfaqjen e çfarëdo reklamimi të farmacistit të tij në studio, poliklinika mjekësore dhe veterinarë, spitale shetërore dhe private.

Marrëdhëniet me punonjësit e tjerë të shëndetësisë nuk duhet të nxiten ose kushtëzohen nga interesa ekonomike.

Farmacisti nuk duhet të promovojë, organizojë ose të marrë pjesë në nismat e bashkëpunimit mjek farmacist për tërheqjen e recetave në farmacinë e tij nga mjekët e sektoreve publik apo privat.

Neni 23
Respekti ndaj mësuesve

Farmacisti duhet të tregojë nderim dhe mirenjohje ndaj mësuesve të tij për dijenitë, aftësitë profesionale dhe mjeshtërinë që ka fituar nga ata.

Neni 24
Solidariteti ndaj kolegëve

Në qoftë se një farmacisti i kërkohet këshillë ose ndihmë profesionale nga një koleg, ai duhet të jetë i gatshëm t'i japë ato me çiltërsi dhe në përputhje me njohuritë më të mira. Ai duhet të jetë solidar me kolegët, që iu nënshtrohen akuzave të padrejta.

Neni 25
Marrëdhëniet me praktikantët

Farmacisti duhet temirëprese praktikantë, për të ushtruar praktiken mesimore ose profesionale, dhe duhet t'i ndihmojë ata për të bërë farmacistë të aftë dhe të devotshëm për të ushtruar profesionin e farmacistit.

Neni 26
Marrëdhëniet me autoritetet dhe institucionet e tjera të shëndetësisë

Farmacisti, në cilësinë e punonjësit të shëndetësisë, bashkëpunon me autoritetet duke i ndihmuar në arritjen e objektivave të tyre dhe merr pjesë në nismat e edukimit shëndetësor që kanë të bëjnë me sigurinë dhe mireqenjen e komunitetit. (si të farmakovigjilencës, të parandalimit të sëmundjeve, të ruajtjes së mjedisit dhe të mbrojtjes civile).

Farmacisti duhet të mbajë marrëdhënie bashkëpunimi me kolegët që punojnë në institucionet shëndetësore dhe që ushtrjnë profesionin në fushën e administrimit publik në përputhje me respektin reciprok dhe në të mirë të publikut.

Neni 27
Qëndrimi ndaj sjelljes jo korrekte të kolegëve

Në rast se farmacisti vihet në dijeni të një sjelljeje të papërgjegjshme të kolegut, që mund të ketë lidhje me ndonjë parregullsi etike ose mjekësore, ai nuk duhet t'i diskutojë ato me të sëmurin, me familjarët ose kolegët e tjerë, por me kolegun dhedrejtuesit përkatës të Urdhrit të Farmacistëve.

Neni 28
Gabimet e bashkëpunësorëve

Farmacisti është i detyruar të vërë në dukje gabimet, që mund të bëhen nga bashkëpunësorët ose personeli tjetër ndihmës, duke i trajtuar ato me kujdes, pa cënuar dinjitetin e asnjërit dhe asnjëherë përpara të sëmurit, familjarëve apo miqve të tyre.

Kreu i Pestë

KUSHTET E USHTRIMIT TË PROFESIONIT

Neni 29

Sigurimi i mjedisit të punës

Në ushtrimin e profesionit farmacisti duhet të ketë një mjedis të përshtatshëm dhe mjetet e nevojshme teknike.

Neni 30

FARMACIA

Farmacisti që ushtron profesionin në farmaci duhet të mbajë veshur këmbishën e bardhë mbi të cilën duhet të jetë dukshëm karta identifikuese profesionale e miratuar dhe e shpërndarë nga Urdhri i Farmacistit.

Karta identifikuese profesionale duhet të përdoret vetëm nga farmacistët e regjistruar në regjistrin profesional të Urdhrit të Farmacistëve, të cilët ushtrojnë profesionin në strukturat shtetërore ose private.

Titullari ose drejtori i farmacisë duhet të bëjë kujdes që paraqitja e jashtme dhe ushtrimi i profesionit të organizohet në përputhje me rolin e farmacisë si qendër shërbimesh shëndetësore.

Farmacisti duhet të respektojë në çdo rast ligjet dhe nuk duhet të japë barna pa recetë në kundërshtim të tyre. Bëhet përgjegjës për rastet në të cilat, sipas ligjit në fuqi, lind nevoja për të shpëtuar këdo që kërcënohet nga një rrezik i papritur, që kërkon trajtim të menjëhershëm.

Farmacisti nuk mund të mbajë, shpërndajë, ose reklamojë barna industriale, që nuk janë autorizuar për tregti në Shqipëri, edhe në qoftë se kërkesa shoqërohet me recetë mjekësore.

Dorëzimi i barit në duart e klientit është e drejtë vetëm e Farmacistit.

Lejimi i blerjes, ruajtjes dhe shpërndarjes së barnave nga persona që nuk janë farmacistë është i ndaluar. Institucioni shëndetësor përben një shkelej të rendë dhe është e detyrueshme sipas legjislacionit në fuqi.

Përsa i përket tregtimit të artikujve parafarmaceutikë, kozmetikë, etj. të cilët ndihmojnë në ruajtjen e shëndetit, farmacisti duhet të veprojë në përputhje me rolin e tij dhe në interes të shëndetit të qytetarit si dhe në interes të figurës së profesionit të farmacistit duke ruajtur njëherazi edhe karakterin profesional të farmacisë.

Neni 31

REKLAMAT

Publiciteti për shërbime profesionale lejohet të bëhet në mënyrë të tillë që të mos krijojë urrejtje midis farmacistëve dhe farmacistëve. Publiciteti duhet të jetë dinjitoz dhe të mos shpjerë në njolllosje të profesionit. Reklame të barnave në mjetet e informimit publik është e ndaluar. Ajo lejohet të bëhet vetëm për barnat OTC, me miratim të ministrit të shëndetësisë. Titullari ose drejtori i farmacisë duhet të bëjë kujdes, në mënyrë që çdo reklamë që ndodhet në farmacinë e tij të jetë e ligjshme dhe në përputhje me ligjin, etikën profesionale dhe praktiken e mirë të farmacisë.

Neni 32
Mosshfrytëzimi i funksioneve administrative

Farmacisti që kryen funksione administrative ose është i zgjedhur në detyra publike, e ka të ndaluar të shfrytëzojë detyrën për të rritur numrin e klientelës dhe për përfitime të tjera.

AKTIVITETI PROFESIONAL NË INDUSTRIJË FARMACEUTIKE

Neni 33

Farmacisti, si njohës shkencor i barnave, duhet të zbatojë rreptësisht dispozitat ligjore, që rregullojnë shpërndarjen falas të mostrave të barnave të mjekët, spitalet dhe çdo strukturë tjetër shëndetësore.

**VEPRIMTARIA PROFESIONALE
NË FUSHËN E IMPORTIMIT DHETË SHPËRNDARJES**

Neni 34

Farmacisti që ushtron profesionin e tij në shpërndarjen e ndërmjetme, duhet të respektojë kufijtë, që i janë vënë nga dispozitat ligjore dhe nga roli që ka. Në mënyrë të veçantë ai duhet të sigurohet që të gjitha barnat të ruhen dhe transportohen në kushtet e duhura, si dhe nuk duhet t'i shesë publikut e personave të paautorizuar për blerje me shumicë (qofshin këta mjekë, infermierë, mami ose ambulatorë) produkte, shitja e të cilave i rezervohet me ligj farmacistëve që ushtrojnë profesionin në farmaci.

Neni 35
Kontrata e punës

Ushtrimi i profesionit pranë një institucioni privat ose publik bëhet me kontratë me shkrim, ku përcaktohen detyrimet përkatëse të palëve. Çdo projekt kontratë i komunikohet Urdhrit të Farmacistëve, i cili mund të bëjë vërejtje brenda një afati të shkurtër kohor.

Neni 36
Punësimi i kolegëve

Farmacisti, që ka hapur një farmaci, i lejohe të punësojë farmacistë të tjerë për llogari të tij, sipas rregullave të liqensimit.

Neni 37
Respektimi i çmimeve të barnave

Farmacisti duhet të respektojë çmimet e barnave, siç janë në pullat e sigurisë. Përqindja e fitimit të tij s'duhet të kalojë masën e caktuar me ligj.

Kreu i Gjashtë

DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

Neni 38 Respektimi i Kodit

Është detyrë e të gjithë farmacistëve, të regjistruar në Urdhrin e Farmacistëve, të respektojnë nenet e këtij Kodi.

Neni 39 Masat disiplinore

Mosnjohja e neneve të këtij Kodi nuk e përjashton farmacistin nga përgjegjësia që vjen nga moszbatimi i detyrave etike e deontologjike të përshkruara në këtë Kod. Masat disiplinore, që rrjedhin nga moszbatimi i këtij Kodi përcaktohen sipas rregullores për Komisionet Disiplinore të Urdhrit të Farmacistëve.

Neni 38 Njoftim i Urdhrit të Farmacistëve për shkeljet

Anëtarët e Urdhrit të Farmacistëve kanë të drejtë dhe detyrë të njoftojnë organet përkatëse të Urdhrit të Farmacistëve për të gjitha shkeljet e këtij Kodi.

Neni 40 Hyrja në fuqi

Ky Kod hyn në fuqi menjëherë.